

posekamo, potem mu prav za prav vzamemo ravno toliko ust, po katerih svoj živež iz zraka prejema. Drevo obsodimo na — post. In sedaj ni mogoče drugače, kakor da v rasti zaostaja. Ne raste ne na visoko pa ne na debelo, dokler mu veje zopet ne izrastejo.

Razun tega pa je še pomniti, da pri obsekavanju smrekovih dreves postaja les ves grčav, ki daja le slabe dilje in deske. Ako bi veje ne bile odsekane, potem bi bilo vse skupaj živ les, deske pa iz njege cele in lepe. Sploh drevesa obsekavati, kakor nekateri delajo, stori gospodarju veliko več škode, kakor mu po obsekavanju dreves pridobljena stelja koristi vrže. Proč tedaj s tako negospodarsko navado!

Klanje goveje živine po novem načinu. Francoski mesarji so izumili nov način govejo živino klati. Živinčetu se na glavo pripne naprava iz usnja, ki zakrije obojno oko, da ne vidi nič okoli sebe. Na sredi ima luknjičasto železo všito, skozi katero se z lesenim kijem železni klin vbije v možgane. Imenuje se naočnica ali klavna kapa. Na Nemškem kolejo govejo živino z vbodom v zatilnik; pri nas pa še večidel s sekiro. Pri klanji z navadno sekiro je treba več udarcev na glavo govedi, pri vbodu v zatilnik in pri kapi se pa vol kakor blisk hitro na tla mrtev zgrudi. Klanje z navadno mesarsko sekiro potrebuje močnega moža — klanje z vbodom v zatilnik skušnega zvedenca — klanje s klavno kapo ali naočnico pa zamore vsak mesarsk učenec opraviti. Tudi možnani se pri tem načinu nič ne zmečkajo in ne okrvijo. Posebne vrednosti je naočnica tam, kder se goveda zaradi kužne bolezni v velikem številu pobijajo ter se v časih strašno trpinčijo, preden se ubijejo.

Klavna kapa ali naočnica se dobiva pri g. Skaletu, mestnemu živinoogledniku v Ljubljani za 12 gld.

Nova mera pri vinu. Na Dunaji so se ljudje zedinili zastran kupčije pri vinu v sledečih stvarih, ki bodo menda povsod obveljale. 1. Namesto dosedanje vedre bo veljala nova posoda, ki drži 50 litrov. Imenovala se bode: polhektoliter, ki bo držal 35 bokalov ali pintov (virklunov) tedaj bo za 5 pintov manjši od dosedanje vedre. Cena vinu se ne bode več določevala po štartinjakih ali vedrah, ampak po polhektolitrih. Pivarji na Dunaji so enako tudi sklenili zastran piva (bira). 2. Želeti bi bilo, da se nova mera pri vinu že začne letošnjo jesen, ko se kupčija z vinom začne. 3. Vinske dosedanje posodice (glazi) po 2 maslice, ki držijo 70 centilitrov in 1 maslice, ki drži 35 centilitrov naj se še nekoliko časa obdržijo. Vendar delati se ima na to, da se vpeljejo novi glazi in glazki in sicer novi poliči po $\frac{3}{4}$ litra ali 75 centilitrov in novi maslici po $\frac{3}{8}$ litra, ki se bolje zlagajo z litersko mero in z drobno vinsko

posodo po drugih vinskih deželah. V Mariboru se že na večih mestih poslužijo novih $\frac{3}{4}$ literskih poličev in $\frac{3}{8}$ literskih maslicev. Ker so ti novi poliči in maslici nekoliko večji od starih, zato bodo krčmarji primerno več računili.

Dopisi.

Iz Zibike. (Spačeni šolarji). Spridenost šolske mladine je nezapopadljivo velika! — Nekega dne gredo otroci iz šole. Po poti se 3 hudobni šolarji namenijo, da hočejo enega svojih sošolarjev v samotni hosti, skoz katero domu tavajo, napasti, se nad njim sramotno hudovat. — Ko dojdejo v košati gojzd, zgrabijo majhnega in pohlevnega fanteka, ga slečejo, — na tla vržejo; — eden ga drži za roke, — drugi za noge, — tretji vzame nožek iz svojega žepa in počenja z njim, kakor da bi ga hotel kopiti. Prestrašeni fantek vreši na ves glas, upije in prosi, da ga naj kdor božji iz rok nesramnih rabeljnov reši! — K sreči dospé neka majka, vidi in ostrmi nad nesramnim počenjanjem, — odlomi trnjevo vejo, in napeljška razuzdane fantine, — gre naravnost k g. duhovnikom in zatoži te nespodobne rezarje. — Z učiteljem vred se posvetujejo, kaj je storiti?! — Poprašajo gosp. dekana, kaj bi bilo s takimi spridenimi šolarji storiti? kako njih vredno kazniti? — Kdor šolskih prijateljev vé naznaniti, kakoršno zdravilo bi bilo za take smrkovce hasljivo? —

Iz Slatine. (Nemška kmetijska družba.) 17. maja smo imeli tukaj pri Ogrizku shod, h katerem smo kmetje iz vseh srenj rogačkega okraja bili povabljeni. Namen shoda bil je, ustanoviti podružnico kmetijske družbe v Gradci, kakor smo izvedeli. Koristna naprava! Ali čemu nas slovenske kmete vabiti, če pa se nam v visoki nemščini razlaga Bog vedi kaj? Splošna nevolja se je čula med nami kmeti, ko smo videli, kako se nam na naši domači slovenski zemlji nemškutari! Gospoda! ako že hočete za nas slovenske Štajerce kaj storiti, no pa storite v našem slovenskem jeziku, da vas bodemo razumeli!

Eden izmed povabljenih kmetov.

Iz Artiča. (Dvema dopisnikoma iz Artičke fare.) Vajina dopisa smo prejeli.* Iz srca obžalujemo to, kar se je križevi terek zgodilo Vašej procesiji v podružni cerkvi Videmske fare, pri Materi Božji v Dolenji vasi. Radi verujemo, da je zastran tega veliko pohujšanja v daljni okolici in mnogo govorjenja, ki ne služi ne na prid sv. Cerkve, ne na čast duhovskega stanu. Da pa pohujšanje ne gre po celi škofiji in po vsem Slovenskem, zato Vajinih dopisov nismo natisnili; in trdno zaupamo, da bo viša duhovska gospodstva vso stvar natanko preiskala, in da se v prihodnje Vašej pošteni procesiji kaj takega ne bode več zgodilo.

Vredništvo.

*) Po naključju se je vse nekoliko zakasnilo. Vredn.

Iz Teharjev. (Sveto leto.) Pretečeni kvaterni teden so se obhajale v Teharjih slovesne procesije za odpustke sv. leta, in to tri dni zaporedoma. Ljudi je bilo toliko, kakor pri nobeni drugi procesiji. To je veselo, tolažljivo znamenje v zdajnem od liberalizma okuženem času. —

Procesija je šla mimo hiše, pri kateri imajo zidarji in drugi delavci mnogo dela. Zidarji — sami domači ljudje — prenehajo delati, se dostojno odkrijejo. — Le neki pleharski mojster iz Celja je ravno tistokrat, ko je procesija mimo omenjene hiše šla, imel tako silno potrebnega tolčenja in ropotanja po splehom pokriti strehi, da je vsakega poštenega človeka razžalilo. Ni se odkril, še fajfe ni iz zobi vzel. — In ta mojster ni Slovenec, niti Nemec, — ampak nebodigapotreba nemškutar; in tega človeka so si hrabri Teharčani izvolili v srenjski in šolski odbor!

Iz Hotinje vasi. (Strašna hudobija.) Na Binkoštno nedeljo večer napoji nek fantalin iz Rač neko deklico iz Orehovasi tako, da ni vedla več, je li živa ali mrtva, ter njo zavleče na vrt. Fantalin to videvši gredo in se njih okoli 12 posiljenja udeleži. — (Joj).

Bli so iz naše vasi 3 fanti in 3 vdovci, drugi pa iz Rač in Orehovasi. Nekatere so že žandarji v Maribor odgnali. Deklica je hudo zbolela, in labko, da bo umrla. — Zdaj se pa vpraša kdo da je vsemu temu kriv? Kdo drugi ko krmar! Ko je videl, da se je opijanila, ali bi nje nebi mogel zakleniti v kamro? Ali on se vsemu temu smeji. Dokler ondi ni bilo krème, bila je še zmiraj pošena hiša. Zdaj pa je od velikenoči: kréma, muzika, ples in — razsajanje, da je groza!

Od sv. Roperta v slov. Goricah. (Bogat tat.) Pri nas je živel na meji pod Hrastovcem premožen kmet in mlinar, Ornik, ki je deloma sam, deloma pa po svojem viničarji po tujem blagu segal. Pred 3 leti je viničarji vdovi Ribičevi ukradel posojilnične knjižice 200 fl. vrednosti. Vdova je sicer naletela na tatú, pa ga ni mogla spoznati, ker je hitro odbežal. Sedaj pred par tedni pošle Ornik viničarja v Maribor, da denarje pri posojilnici vzdigne. Pri dotični številki pa najdejo gospodje znamenje. Skrbni gospodje ponudijo viničarju stol, da si vsede in malo potrpi. Naposled vstopijo policaji in žandarji. Viničar dobi namesto denarja železo na roke. Takoj so ga gnali k sv. Lenartu v sodnijo, kder so ga zaprli. Da mu pa nebi bil dolg čas, so mu pripeljali tudi njegovega gospodarja Ornika. Ljudje se temu tatovi tem bolje čudijo, ker je Ornik bogat mož. Sicer pa je znan kričar in precej liberalen bahač!

Iz Ptuja. (Čitalnica.) Tukajšna čitalnica je imela 13. t. m. občni zbor, pri katerem se je račun pregledal in novi odbor izvolil. Dozdajni predsednik, kojemu vsa hvala gre, g. K. je bil zopet za predsednika izvoljen. Hvala pa tudi gre

č. g. L., ki je deklamovanje, gledišče itd. vodil, kakor tudi g. S. kot dozdašnjemu blagajniku. Opombe vredno je delovanje tukajšnih nekterih gospodov, ki bi radi č. g. L. spodrinili; pa jim je spodletelo. Da bi pa sami kaj za čitalnico storili, postavimo, — peti pomagali — zastoj smo jih prosili. Raji so precej pozno po noči pripevali „sol i aufi . . sol i obi“. Druge bi radi spodrinili, sami pa ničesar ne storijo. To ni lepo! Ako bi se naša čitalnica na take ljudi zanašala, gotovo nebi takega obstanka imela, kakor ga ima. —

Od Kapele pri Radgoni. (Vreme — letina.) Tukaj imamo sedaj celo poletno vreme, že več dni zaporedoma. Zato pa tudi, ker smo pred kratkim 2krat pohlevnega deža dobili, vse urno raste, kakor da bi kipelo. Žito (rž) je že vse v klasji, t. j. kolikor ga je še pod snegom bilo ostalo zdravega, kar sem le na 3 njivah zapazil. Drugo je pa tako slabo, da ne bo dalo semena. Zato so storili boljše oni, kateri so žito podorali in jarine nasejali. Tudi po slovenskem Ogerskem z ržjo ni nič na boljšem. Sadja pri nas ne bode veliko. Polni so le orehi. Češenj, sliv in hrušek je malo, jabelk pa skoro nič. Zato pa kaže po vinogradih lepše. Nastavilo se je mnogo. Ako vse ostane in dozori, potem bomo imeli lepo bratev. Rezniki in konjci so polni kabrnkov. Samo na enem trsu sem njih naštel čez 20. Pozimski mraz je trsovi le malokde škodil.

Iz Svetinje, v župniji sv. Roperta. (Svetinjska cerkev — božja pot.) Dpisnik „Sl. G.“ nam je v štv. 15. t. l. pokazal pot iz Celja do starodavnega svetišča (Svetinja) Marije sneznice, ino nam tudi svetišče nekoliko opisal. (Pride se pa tudi na ta kraj od železniških postaj: sv. Juri, Štore ino Laški trg. Na dalje: od Save nad sv. Lenart, — Jurkloster sv. Roprt, — Planino Dobje sv. Roprt ino nad Kalobje). Danes objavimo vabilo do vseh pobožnih Slovencev ino pravovernih Kristjanov sploh: prihajajte v prihodnje zajemat vode iz studencev Izveličarjevih! Sv. Oče Pij IX. so namreč z dopisom (Breve) od dne 20. mal. travna t. l. v svoji blagodarnosti za vse prihodnje čase dovolili za 5 dni med letom popoln odpustek vsem pravovernim Kristjanom, ki katerikoli v dopisu zaznamovanih dni od izhoda soluca do zahoda imenovano Svetišče obiščejo, se spovejo ino sv. Rešnj. Telo vredno premejo ino v ti cerkvi na papežev namen pobožno molijo.

In kateri so ti dnevi?

Prvi — krajši — shod bo vsako leto na osmino presv. Rešnj. Telesa ino v praznik najsv. Srca Jezusovega (letos 3. in 4. junija); — drugi — dalji — pa bode vsako leto 4. 5. in 6. avgusta.

Iz Celja. (Kapunov grad prodan — Nesreče.) V „Slov. Gosp.“ že pred kakimi 8 meseci omenjena želja celjskega č. g. opata, da se Kapunov grad proda, se je spolnila, ker danes prišel je odlok, s katerim se je po dogovoru s preč.

škofijstvom pri c. k. namestniji v Gradci pritrдело, da se sme ta cerkvena ustanova oddati za 9000 gld., katerih je za to posestvo ponudila gospa g. profesorja Oreškega v Celji.

Dve nesreči ste se v zadnjih dnevih pri nas zgodili; v noči pred duhovem so Zagradom ponočnjaki nekega delalca Jožefa Oštirja ubili, včeraj pa je v Gaberjih neki kočijaž tamošnega nožarja Pecherja 3letnega sina Ignaca povozil, da je kratko potem umrl in če še kdor hoče to med nesreče šteti, se je danes pripetila ta, da bi bili gg. porotniki imeli nekega ubijavca soditi, pa ko je bilo že vse sodišče zbrano, g. ubijavca ni bilo. 2. in 3. krat se zberejo vnovič porotniki, pa zatoženca ni in ker je pri Ptuji doma in ga niso prej zaprli, so morali gospodje brez, da bi bili kaj opravili, raziti. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Obče se je nadejalo, da bode po cesarjevem povratku iz Dalmacije pri nas nekoliko sprememb. To se je deloma že uresničilo. V pravdi Ofenheimovi hudo zamazani minister Banhans je vendar enkrat končno odpravljen. Cesar so ga odstavili in njegovo mesto trgovinskega ministra podelili Chlumetzky-u; za kmetijskega ministra je imenovan grof Mansfeld. Ta je sicer ustavak pa vendar liberalcem ni popolnem všeč. Še bolj pa njih jezi to, da so svitli cesar dva dalmatinska Slavjana počastili s izrednimi znamenji svoje zadovoljnosti. General Rodič dalmatinski namestnik, dobil je veliki križ reda sv. Leopolda, generalni major Jovanović pa je postal baron. Liberalni Gradčani že čutijo grenke nasledke svojega razsajanja zoper cesarjevega gosta don Alfonza. Gradec namreč zgubi lastno policijo in dobi cesarko, ki ga bo 80.000 fl. stala. Cesarski namestnik Kúbek se je celo pri cesarji zameril. Te dni je moral osebno nesti cesarsko pismo don Alfonzu. Ali s tem še ni zadosti ponižanja. Hočejo ga odstaviti in namesto njega postaviti barona Wiedenfelda, ki je sedaj v Linci.

Pri poslednji seji kranjskega zbora je nemčur Schrey grdo psoval Slovence, iz med katerih so skoro le Mladoslavenci še v zbornici sedeli. Ali nobeden si ni upal besedice črnoti. To je grdo in nedostojno!

Ogerski državni zbor je 24. t. m. bil sklenjen in razpuščen. Nove volitve bodo 1.—12. julija. Novi zbor se snide 28. avg. Ali bodo novi poslanci boljši od starih, kdo ve? Želeti bi bilo pak, da bi ti gospodje menj govorili pa več mislili.

Hrvatski sabor začel je 20. t. m. zborovati, kar pa ne bo dolgo trpelo, kajti na jesen bodo nove volitve. V Sisku so imela vsa hrvatska pevska društva binkošne praznike sijajen shod. Tudi Slovenci so poslali 40 jakih ljubljanskih: Sokolov. Tak je prav. Nihče ne veruje, kako koristni da so taki shodi!

Za poduk in kratek čas.

Sveto leto.

(Konec.)

S. V zgodovini katoliške Cerkve je to posebno djanje previdnosti božje, da so se ti veličastni božji poti v Rim začeli ravno malo preden so se papeži iz Rima v Avignon 1309. leta preselili, in da so papeži njih podpirali. S tem se je pri vernikih in pri papežih ohranil spomin, da je Rim središče krščanstva in torej pravi sedež papežev.

Ta spomin je gotovo tudi Rimljane obhajal, ko so l. 1343 šli papeža Klementa VI. v Avignon prosit, naj se vrne v Rim in naj mesto vsako 100. leto, kakor je bilo od Bonifacija VIII. določeno, vsako petdeseto leto za sveto leto dovoli. Papež Klement, rojen Francoz, je rajši bil na Francoskem nego v Rimu, toraj jim prve prošnje ni uslišal, pač pa drugo, zato je 1350. leto bilo drugo sveto leto.

In zopet je ta določba na čudovit način prešinila svet. Zopet je brez števila vernikov prišlo za romarsko palico in toliko ljudi je prišlo v Rim, da so morali pod milim nebom prenočevati, ker niso mogli dobiti stanovanj. Oštarijašem časih zarad velike gnječe ni bilo mogoče denarjev proti pobirati. To leto je neki do 3 milijone romarjev molilo na grobih sv. Petra in Pavla.

Vneti gorečnosti Kristijanov je bilo še itak predolgo čakati 50 let na sv. leto. Želeli so torej, naj bi se ta čas tako skrajšal, da bi po človeški sodbi vsak človek lahko enkrat v življenju sveto leto obhajal. Nekteri so želeli čas Kristusovih let na zemlji, da bi bilo vsako 33. leto sv. leto. Vendar papež Pavel II. so leta 1470. odločili vsako 25. leto za sveto leto, in to še zdaj velja.

Leta 1500 so papež Aleskander VI. posebno slovesno sveto leto obhajali ter določili, kako se ima vselej, kedar je mogoče, obhajati. Na praznik Kristusovega vnebohoda poprejšnega leta se ima sveto leto naznaniti. Na sveto bilo popoldne gredó sv. Oče v slovesni procesiji v veliki predvor vatikanske bazilike, iz ktere drži pet vrat v velikansko cerkev sv. Petra. Skrajna vrata na desno, če v cerkvo greš, so zazidana in zaznamovana z velikim križem in z letno številko, kedaj so bila zadnjič odprta. To so sveta vrata (porta santa). Ta vrata se odprejo le svetega leta in ker je odpiranje teh vrat znamenje, da se sveto leto začne, odprejo jih sv. Oče sami. Kedar se to godi, je cerkev prazna, ker celi den so bila vsa vrata zaprta, zato pa je zunaj pred vratmi vse polno ljudi iz vseh stanov. Ko slovesna procesija pride do teh vrat, odmolijo duhovniki nekatere molitve, sv. Oče pa stopijo iz svojega sedeža in s srebrnim kladvom udarijo na steno. Stena je že bila toliko podkopana, da se takoj zruši. Zidarji cerkve sv. Petra — Sanpiestrini — družba najizvrstnejših rimskih zidarjev, hitro ves posip odstra-